

ЧАСОПИСЬ
для
руських родин.
Виходить щодня
крім днів по
веділях і святах.

БУЖОВИНА

Редакція і адміністрація в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.
Передплата 10 зр.

Рада державна.

Бурливі засідання.

Коли лиш десята часть з того правда, що принесли газети о двох передпоследних засіданнях палати послів, де на порядку деннім була поставлена справа обжалованя міністрів, то можна би справді погадати, що наш парламентаризм пережив ся і що найменше потребує як найскоршої санации. Оба засідання були такі бурливі, як може ще ніколи досп. Засідання треба було кілька разів на довший час переривати, щоб розярені послы успокоїли ся і лиш з великим трудом удало ся довести засідане до кінця. Цілу бучу викликали Німці ліберали, або — як они тепер се називають — партия поступова, визвавши славянських послів, з котрих Чехи, яко найбільше інтересовані, виступили в обороні. Настала по тім завзята сварка, підчас котрої послы взаємно називали себе то зрадниками, то дураками, почали „тикати“ собі, ба, відтак мало що не стали бити ся; ловили вже за каламарі, хочтячи ними одні в других бидати, ставали одні против других з кулаками і т. д. Надармо президент Катрайн і віцепрезидент Абрагамович старали ся успокоїти розярених. До президента кликали: А то красній президент! Де він? Де Катрайн? До віцепрезидента, котрий якийсь час заступав президента, крикнув хтось словами: „Auf dem Dache sitzt ein Greis, der sich nicht zu helfen weiss“. Настала загальна веселість і по цілій палаті поніс ся сміх.

Послы Іро (німецький народовець з фракції Шенерера) і Герольд (Молодочех) почали сварити ся та прискочили до себе з кулаками. Около них і посла Вольфа збили ся послы в тісну громаду і здавало ся через хвилю, що прийде до великої і загальної бійки.

Початок засідання з дня 6. мая.

Президент Катрайн відриваючи засідане присвятив кілька слів сочувства з причини

смерти княгині д'Алянсон, рідної сестри Єі Вел. цесаревої. — Пос. Ганайз (з партії Діпавлього) поставив пильне внесенне в справі закаузу вивозу худоби з Тиролю до Баварії. — Пос. Чарковський поставив пильне внесенне в справі нужди в Новім Торзі. — Социально-демократичні послы поставили пильне внесенне в справі вибору комісії з 48 членів, котра би виготовила проект закона языкового. — Пос. Карльон (партия Діпавлього) поставив внесенне в справі зміни закона виборчого з 2. цвітня 1893 о виборі послів до Ради державної.

По черзі ухвалено внесенне пос. Брзорода в справі збільшеня членів комісії легітимацийної на 36 членів. — Президент міністрів гр. Бадені віднов'дав на інтерпеляцію пос. Гофмана з причини застановленя ухвали міста Опави (Громада міста Опави ухвалила була протест против розпорядженя языкового). Президент міністрів сказав, що акция політична лежить поза кругом діланя репрезентации міста і диятого розпорядженя шлеского президента краю єсть зовсім оправдане; мимо того рекурсе внесенний до міністерства справ внутрішних буде прихильно залягоджений, бо правительство не хоче, щоби его осуджувано о спинюване ухвал політичної натурі.

Справа обжалованя міністрів і буча в парламенті.

Розпочало ся перше читанне внесеня в справі обжалованя міністрів за видане розпорядженя языкового для Чехії і Морави. Дискусію над сим внесеннем розпочав президент міністрів гр. Бадені, котрий в довшій промові доказував, що вже давнійше, почавши від 1869 р. видавано подібні розпорядженя. Ба, ще централистичні міністерства видали розпорядженя языкові для Галичини і Дальмації в 1863 р., а з того виходить, що й теперішнє правительство мало право видати такі розпорядженя. Президент міністрів зазначив також, що теперішнім розпорядженем языковим невдоволені лиш урядники Німці, а правительство обовязане дбати о інтереси людности.

Пос. Кайзер і Функе мотивували відтак свої внесеня. Бесіда Кайзера була досить спокійна і не зробила ніякого вражіня. Аж виступив пос. Вольф і сказав: То, що тут сказав гр. Бадені, єсть виразним і найзухвалішим глумом для німецького народу і дивно мені, що від президента міністрів не жадаю рахунку в инший спосіб. Гр. Бадені виступив тут з такою певністю себе, що можна би думати, що він дістав знову похвальне письмо, котре, що правда не буде оголошене, але котре він має в кишені. Переговори з Угорщиною не довели до нічого і народи Долитавщини будуть знов мусіти оплачувати промисл і банки мадирекі. Щоби для тої угоди позискати Чехів, видано розпорядженя языкові. Безмежне огірчене обияло цілий німецький нарид у всіх его верствах. Гр. Бадені здивує ся, що тепер настане. Тепер побачить він, що значить наша сила! Тепер ми перед Чехами, Словінцями і иньшими маловартними народами...

Сті послідні слова викликали в палаті страшне обуренне. Пос. Горіца крикнув: Не висказуйте ся так безветидно! — Скажі до Вольфа: То зухвалість! В палаті робить ся страшений крик; послы з правиці схопили ся і збігли ся до Вольфа, кричать і грозять ему кулаками. Зі всіх сторін чути голоси: То німецька культура! То безветидність! Віцепрезидент Абрагамович дзвонить і звиває до спокою, але его ніхто не слушає. Молодочехи ловлять за каламарі і грозять Вольфови. Вольф до Абрагамовича: Зробіть спокій; преці коли хочете, можете бути енергічним! З лівиці кричать: Так, але тогди, коли Поляк говорять. Не розуміємо, чого ті панове так обурили ся. — Герольд: Лиш чоловік без образования може так відзивати ся. — Горіца: Можете ричати, кілька вам захоче ся, але заєі вам посувати ся аж до безветидности! — Пешке до Молодочехів: Таке поведене кваліфікує вас до коршми! — Горіца: Коршма то ваше жите! — Вольф кричить: Коли не умієте вести ся в парламенті, то не давайте ся вибирати на послів,

46)

ЗАЛІССА.

Повість

ОСИПА МАКОВЕЯ.

(Дальше).

А Маня мовчала. Славко не мав відваги пояснити їй сей звичай народний; здавало ся ему, що як би не він, то такої „неприємности“ Маня не зазнала би. Чув ся виноватим перед нею, хоч вини своєї не міг добре розібрати. Відвів засумовану дівчину до дому — і вже того дня з нею ані не бачив ся.

Вечір провів дома у родичів, а відтак на проході з Дорошем.

— Звідки дівчатам прийшла гадка сьпівати про тебе і Маню в гагілці? — питав ся его Дорош.

— Або я знаю? Мабуть тому, що я в дворі жию.

— Ей, небоже, щось оно мусить бути на тім, коли вже й дівчата сільскі о тім плещуть!

— Чуєш, Дорош! Не говори дурниць! Подумай лише: она донька дідича, що має на кількадесят тисяч мастрку, а я хто та-

кий, чим я буду? Мізерним попом! Чи то для неї пара?

— Ну-ну, але дурити ся в дівчині можеш... Она нічого собі...

— І се не можливе — оправдував ся Славко. — Адже знаєш: ще року нема, як я свою дійстну любку видав замуж...

— І що з того? Хиба другий раз залюбити ся не можна? Ще ліпше, як перший раз!

— Мені здає ся, що годі, бодай мені... Я знаю, що почутя змінюють ся, але на то, видко, потрібно довшого часу.

— Я там твоєї душі не знаю, але вір мені, що можна і другий і третій раз любити ся зовсім не гірше першого. Поети не вірять у таку любов; їх поезія все має тільки вісімнадцять літ; она не сьміє звжати на прозу жита і сама себе вьсьмівати; але правдиве жите учить нас чого иньшого.

— Другий раз любити ся — замітив Славко задумчиво — ні, се не можливе...

— Чому не можливе, питаю ся тебе.

— Тому не можливе, бо, коли любов була правдива, то она скінчити ся не може навіть тоді, коли не довела до якогось

успіху. Скінчила ся она, то значить, що не була правдива...

— Ой-ой! — жалував Дорош товариша. — Та бо ти говориш, як школяр. От видиш, я кручу папіроса, завиваю спрепароване зїле в бібулку. Процедура зовсім проста і непоетична. З того зїлечка не було би найменшої приемности, коли-б не було огню. Отже добуваю огню (Дорош засьвіттив сїрник) і запалюю, розуміє ся такий тютюн, який маю. Коли-б мав ліпший, то закурив би ліпший... Бачиш: курить ся, огонь подав мені ту приемність, що мені від нікотини в голові троха замакітрить ся. Того люди також потребують, тому і глядають того. Так... Тепер же ти сам знаєш, що огонь сей за кілька хвиль погасне. Я викурю папіроса і оставлю зовсім непачучий недогарок, котрий можна лише кинути на землю. Отже маєш одну любов... Але одної тобі мало, отже ти шукаєш другої... Закурюєш нового папіроса. Маєш ти добре цигаро, то і цигаро закуриш...

— Ти вже, бачу, зовсім зійшов на професора, — перебив ему Славко — цілий наочний виклад мені держиш. Певна річ, жите не таке поетичне, як поети его описують, але всі ми повинні старати ся

бо хіба маєте своїх виборців за дураків! По сих словах настає ще більше обурення і крики. Молодочехи прискакують знов до Вольфа, грозять ему кулаками і жадають, щоби відкликав, що сказав, а Вольф каже, що не відкликє. Абрагачевич дзвонить але на дармо і на кінець перериває засіданє.

Ще бурливійше засіданє з дня 7. мая.

Дебата над внесенем в справі обжалована міністрів веде ся дальше, причім настали були ще бурливійші сцени, як на попереднім засіданю. Посли вже таки на правду били ся, хоч сям разом ще не до болючого, сїпали одні других та потручували ся і тикали одні другим кулаками під ніс. Найбурливійша сцена настала була під кінець бесіди міністра Гляйспах. Німці повибігали були із своїх лавок на середину перед лави міністрів і стали там вирабляти крики. Пос. Вольф ганьбив міністрів і став валити кулаками в пулт президента міністрів гр. Баденього, а той аж мусїв відступити ся. На то вибігли Молодочехи і Поляки та станули против Німців як би до бійки. Серед страшного крику стали тепер одні других потручувати, брати за плечі і сїпати. Президент Катрайн дзвонить і кричить: „Ветидайте ся, панове, зачинаєте бити ся!“ — але все его накликуване непомогає нічого. Аж коли Чехи силою відтрутили Німців від міністерских лав, а міністер Гляйспах мимо крику закінчив якусь свою бесіду, настав в Палаті трохи спокій, хоч розярені сторони ще довго по тім не могли зовсім успокоїти ся.

По відкритю засіданя відповідав мін. справедливости Гляйспах на інтерпеляцію пос. Сільвестра і заявив, що нова процедура цивільна вийде в жите без сумніву з днем 1. січня 1898 р. і пороблено вже відповідні зарядженя до того. На потрібне системізоване нових посад згодив ся вже міністер фінансів і одержав цісарске призволенє. На уділене адютів всім авскултантам правительство не може згодити ся. Всі приготавляючі роботи вже укінчено і будуть в своїм часі оголошені, а управильнене належитостий адвокатских буде також переведене. Персонал урядників канцелярийних буде також значно збільшений, а іменно о 1.145 посад.

Перший промавляв міністер Гляйспах і значив насамперед, що вчерашні бесіди послів не ослабили заяви президента міністрів. Правительство ступало тою самою дорогою, що і попередні правительства, а та дорога була санкціонована ухвалами парламенту, отже не можна казати, що правительство допустило ся вини або зради. Виходить з того, що ті, котрі поставили внесенє о поставленє міністрів в стан обжалована не брали сеї річи на серію.

Сї послідні слова міністра дали початок до страшної бучі. Німці з лівниці стали протестувати і кричали: Відкликати ті слова! То сором, не позволимо собі того! Крик ставав що раз

більший, так що міністер не міг вже дальше говорити. Накликуване президента не помагало нічого і накінець був він змушений перервати засіданє, вийшов. Мимо того крики не зменшили ся. Німці били кулаками в пульти і кричали: Він мусить то відкликати.

Підчас перерви, котра тревала дві години, відбула ся нарада председателів клубів правниці і президиї та нарада міністрів.

По перерві.

Коли по майже двогодинній перерві міністер Гляйспах хотїв дальше доворити, Німці підняли знову страшний крик. Пос. Гофман-Веленгоф і Грос заявили, що замітка міністра, мов би то внесенє не були поставлені на серію, містить в собі оскорбу, і жадали сатисфакції грозючи, що в противнім случаю не допустять до дальшої дискусії — Вольф кричить: Нехай президент насамперед заявить, що міністер відкликє оскорбу (з лівниці крики: Перед тим рішучо не дамо дальше говорити). — Міністер зачинає говорити, але лівниці підносять знову страшний крик і чути слова: Ні, не позволимо ему говорити! Нехай відкликє! Шенерер кричить: Або відкликати, або уступити! — Президент знову накликує до спокою і каже, що після регулярніну міністер має тепер говорити. Лівниці знов кричуть. Майдерер (антисеміт): Прикликати міністра до порядку! Кайзер: Перерва тревала дві години; то нова бесіда міністра, прошу для того о голос в справі формальній. На то чути голоси: Нехай Гляйспах відкликє, або зложить теку. Вольф відзиває ся: Бережіть прав парламенту, пане президенте! (Сміх і голоси з правниці: Мовчіть же вже раз!) Президент звиває знову до порядку, дзвонить і дзвонить, аж накінець пук дзвінок і принесено новий. В палаті настав трохи спокій, а президент звиває міністра, щоби говорив дальше. (Голоси: не дамо докінчити!) Крики тревують дальше через кілька минут, аж накінець міністер приходить до слова і каже:

Гадка, яку я висказав, а задля котрої не дає мені говорити, опирала ся на таким розуміню річи, що я ті внесенє уважав... (знову страшні крики і чути голоси: Відкликати! Відкликати!) за тактику парламентарну і очевидно не мав наміру оскорбляти якої небудь партії. — Настає знову страшний крик: слів міністра майже не чути. Німці вибігають на середину перед лави міністрів. Чехи і Поляки виходять і собі, ставлять ся одні против других, кричать, сїпають ся і поштуркують. Серед тої сцени кінчить міністер свою бесіду.

По тім промавляло ще кількох бесідників і засіданє перервано. Під кінець засіданя предложив ще міністер різництва проект закона о фахових стоваришенях різників.

вливати красу в жите а властиво добувати з жита то, що в нїм красне, а не прикривати ще его болотом земним. Сама природа всяке болото і падо прикриває зеленою гарною травою, прибирає квітками, нищить его, нове жите вливає в него, а ми сїру буденщину приймаємо за найвищу мудрість жита і ставимо єї за правило жита. Ні, на таке я не згоджу ся!

— Sunt lacrimae rerum*) — сказав на се Дорош. — І твій рожевий погляд на свїт має свій сумний бік... Але почекай-но ти, скажи мені по щирости: чи ти за своєю Стефкою ще так само тужиш, як торік в осени? Правда, що ні? А фотографію єї носиш?

— Не ношу і не тужу так, то правда. Іноді й на кілька днів зовсім забуваю свою пригоду...

— А бачиш! — тішив ся Дорош.

— Чекай: з того ще ти не можеш виснувати собі, що я підпер твій погляд.

*) Кожда річ має свої сльози.

Коли я тепер, пригадавши собі Стефку, чую ся деколи байдужним до неї, то се лиш доказ, що я єї не любив так, як потрібно.

— Як потрібно... повторив Дорош. — Любви не мірять ся ані метром ані літрами! Коли ти можеш знати, чи любив так, як потрібно, чи ні? Як же ти хочеш: „що години ложечка,“ як лікарство?

— З тобою годі договорити ся!

— Чому годі? — питав ся Дорош. — Ти договорив ся до того, що Стефки не любив як потрібно а властиво, що она не заслуговала на правдиву любов. Ну, добре! отже коли ти доси нікого не любив, то ти на моє питанє, чи не дурив ся в дідичці, не повинен був закривати ся тим, що ти вже раз любив, а другий раз не можеш. Се-ж льогічно! ні?

Загнав Дорош Левіцкого своєю льогікою в такі нетри думок, що той не міг з них вибрати. Тому покинув боронити себе теориями, а сказав просто, хоч роздрознено:

— Хто підозріває мене, що я дурю

НОВИНИ.

Чернівці, дня 10-го мая 1897.

До іспиту кваліфікаційного зголосило ся в маю с. р. в Чернівцях 18 учителів і 5 учительок до повного, а 2 учителі і 3 учительки до доповняючого іспиту; з перших не явилось 3. а з послідних один. З іспитованих апробовано учителів Бокачука Івана, Циганюка Степана, Міроша Зотека, Сорочана Олексу, Стефановича Івана і Тевтула Николая з рускою, Булібу Л., Димитровича М., Дорофяна Ю., Гурзюя Н., Мунтяна, Свінціцкого В., Поляка Гр. і Боднара Домніку з волоскою, а Сімона Хаїма, Герцберг Баю, Шнайдель Емілію і Тутнавер Цілі з німецькою мовою викладовою, крім того 2 Русинів і 4 Волохів також і з німецькою мовою викладовою. Григорович Марія і Ціглярж Розалія апробовані з волоского, взглядно руского яко предмету. Репробовано 3 учителів і 1 учительку а то 3 головно з рускої, а одного з німецької мови, межі першими репробовано одного з руского по раз другий. Видно, теперішні ексамінатори рускої мови трактують справу, як слід; бо і що-ж годен зробити учитель, що не знає докладно мови викладової?

Родичам і учителям руским пригадаємо, що вже за два місяці відбудуть ся знов вступні іспити до рускої І-ої класи гімназійної в Чернівцях. З рускої і німецької мови повинен ученик знати читати, правопись і розбір (аналізу) простого і розширеного реченя, з рахунків чотири операції з цілими числами а з релігій те, що в народній школі вчать. Обязком бук. Русинів, особливо-ж нашого учительства є подбати о те, щоби до вступного іспиту зголосило ся як найбільше хлопців. Панове учителі повинні родичів тих учеників, що відзначають ся талантом, охотою до науки і пильністю, заохочувати, аби вписали їх до рускої гімназії. Далі повинні, коли вже не по науці шкільній то хоч підчас науки дбати о приготавленє здібних хлопців до вступного іспиту. Не треба нікому відраджувати від іспиту лишє задля того, що хлопець не вміє добре по німецьки, бо коли хлопець відповідати ме добре з руского і рахунків, то мусять его приймати, а коли-б его тільки задля слабого знаня німецької мови не хотіли приймати, то наші товариства упімнуть ся за ним хоч би у самого міністра. А що тому, що не зробить вступного іспиту вертають такеу вступну, то нема притім ніякої страти для родичів, і тому повинен кождий, що лиш має охоту до дальшої науки, приступати до іспиту; „купити, чи не купити, а торгувати можна,“ торгуймо-ж, щоби виторгувати як найбільше учеників для рускої гімназії. Відним родичам талановитих учеників сказати треба, що руска бурса

ся в Мані, той мусїв хіба на голову впасти. Люди все більше знають сказати щось про чоловіка, ніж він сам про себе. Она богата, а я... Дай спокій, не дошкулюй мені!

— Почекай Славку! — обставав при своїм професор. — *Homines sumus***) і я і ти і Маня. Она, так само як ти не має серця з золота, хоч сама заможна, тільки з мяса... таку саму торбу з мяса в грудях, як ти. Отже може залюбити ся в тобі... Може і любить ся вже, хто там дівчину відгадає?! Так ти возьми ся гарненько до діла і дідичку хап! разом з єї грішми. Будеш паном! А она сама також нічого собі.

— Она в мені не дурить ся! — успокоював его Славко. — Не бій ся! То не сільска гуска, що леда в кім залюбить ся.

— Ну, адже ти не є леда хто!

**) Ми люди.

прийме нарів лиш самих учеників рускої гімназії і то багато більше як сего року за малу плату ба навіть якесь число даром. Найже кождий пробає щастя своєї дитини. Звертаємо увагу всіх і на те, що в школі народній в Чернівцях при улиці краєвої палати (Landhausgasse) можна щодня записати хлопців у п. уч. Рунака до курсу, в котрім даром приготують хлопців до вступного іспиту до рускої гімназії. Додати б ще й то, що для хлопців, котрі потребували б довшого приготування, може тов. „Руска Школа“ в Чернівцях урядити курс приготування і під час вакацій, се повинні би зробити й наші учителі-патріоти на селі і показати тим успіхи своєї школи. Кличемо ще раз: виписуйте як найбільше хлопців до рускої гімназії!

Хто дволичний? При дебаті над придученем Чернівців до краєвого фонду шкільного др. Волчиньскій назвав обиняками інспектора краєвого др. Тумліржа „einen Zweiseelenmenschen“ за те, що будучи інспектором краєвим вступає за користи міста, а не за краєвим фондом шкільним. Слушно відповів на те др. Тумлірж, що в раді громадській він є передовсім радним, що не допускає до покривдженя міста. Але чим виправдає ся др. Волчиньскій від закиду дволичности — а можемо его зробити зовсім отверто супротив пана посла і радного. В соймі не хотів др. Волчиньскій нічого знати про народну школу, а внесене, щоби дідичі причинили ся до краєвого фонду шкільного, збував дивовижними вигадками, що дідичі не потребують школи для своїх дітей, бо їх посилають до міста. Але чиж дідичі обійдуть ся без мужика — хіба що се лежить в їх інтересі, щоби він лишив ся темний. А тепер нараз др. Волчиньскій розпинає ся в раді громадській за краєвим фондом шкільним і будучи радним міста виступає прямо против его інтересів. Але навіть ще в тім виступі був др. Волчиньскій нещирим і поводив ся якимось засліпленим шовінізмом. Покориставшись тою обставиною, що у нас називають православну віру волоскою, він говорив про 1144 волоских і 436 руских дітей, що не ходять до школи. Ні, пане радний, не ховайте в карман наших дітей а говоріть про 1144 православних і 436 уніятських після віри або про 1200 руских і коло 400 волоских дітей після національности. Нам тільки дивно, що радник Ясевицький, що прецінь заєдає в раді громадській, не скартав тої переворотности румунізаторської. —

Емігранти. Дістаємо таке письмо: Дня 3. мая облягли дворець в Чорткові емігранти до Канади. А було їх около 500; всі одягнені в німецькій стрій. З Кривча вїхали 4 вози, повні людей; з Єрмаківки возів 6, з Вільча 10, з Пановець 6, з Ніври 3, з Бабинців 5 і т. д. Рух еміграційний зростає. А виходять що заможнійші господарі. „Чого йдете? — питаю ся їх. — А вже ви можете і ту вигідно

жити.“ — Не можемо! відповідають. Тягарі на хлопа за великі, а права добити ся тяжко! Всякого паньства тай урядів намножило ся безліч. Все хоче з хлопа жити. Не видержимо! Все попадем в зарібники. Продаеш безрогу, дай куку в руку то сему то тому. Хочеш концесії на склеп — дай вїтлови, дай писареві, дай повітовому секретареві... От ми і паспортів не дістали би, як би були не оплатили ся у пана секретаря. З нас беруть за паспорт 10, 15 і 20 зр. Пригляньте ся ліпше нашій долі, то і самі підете з нами... Так кажуть емігранти. Настрій такий, що цілі села вивандрували би, як би мали волю і гроші. Лишили би ся самі нездари, засуджені на недолю та неволю.

Друге число мужицької газети *Праця* вийшло в суботу і містить такі статі: Поучене про езекуції; поезию Франка; про парцеляцію ґрунтів; про раду державну, про війну; про Канаду, і про мужицький поганій звичай кланяти ся навіть таким, що не гідні того. Ціле число писане дуже приступно і певно сподобає ся мужикам. Вже по першій числі зголосило ся значне число селян з передплатою. Газета *Праця* заслугує на як найбільше розширене.

Письменна матура в тутешній гімназії розпочала ся нині дня 10. мая.

Пригоди з трамваем. З Одеси доносять о страшній смерті візника трамваєвого Александра Чубарова. В хвили, як віз кінної залізничі був в повнім розгоні, якась собака прискакувала до коний, брехала на них і справляла перепону в правильнім руху воза. Візникови не стало терпеливости, станув отже на степені, схилив ся і одною рукою держав ся поруча воза, а другою ударив собаку батоґом. Нечайно стратив рівновагу і заким проїзжі у возі та кондуктор встигли задержати его від паденя, дістав ся під колеса. Почув ся страшній тріск костий нещасливого. Візник спроміг ся ще крикнути: „Ра-туйте!... гальма“... і все стихло. Коли кондуктор задержав віз і витягнув при помочи проїзжих візника зпід кола, візник був непритомний; низшу часть черева мав пошарпану, а лице і плечі поранені. В шпитали помер нещасний. — Зовсім подібна подія дучила ся, як пишуть угорекі часописи, в Будапешті. Лиш що в описаній пригоді причиною катастрофи була собака, а тут — дівчина. Було то ще в страстну п'ятницю. Серед тисячів людей, що проходили по місті, відвідуючи божі гроби та любуючись теплим, весняним воздухом, усотрив один молодий мужчина хорошу панночку і давай слідити за нею крок за кроком. Панночка хоронилась то до одного костела, то до другого, то приспішувала ходу, але напастник ані не думав відчепити ся. Щоби спекати ся остаточно влізливих промов свого обожателя, хотіла перебігти на другу сторону улиці, так в туж хвилю надїхав трамвай електричний із за угла каменіці. Она встигла

пристанути на безпечнім місці, а він поніс страшну кару. В погоні повалив ся з цілою силою розгону під трамвай і заким кондуктор отямив ся і здержав ваґон, нещасний попрацав ся з житем. Все думали зразу, що то цілком звичайне самоубійство, але згодом дізнали ся о всім, бо панночка непокоена совістю, удалась по кількох днях до поліції і пояснила цілу трагічну подію.

Сьмілої крадежи допустив ся один злодій дня 27-го цвітня в Одесі в маґазині золотника Зільберберґа. В грошах, брилянтах, золоті і иньших дороговістностях забрав злочинець 80 до 85 тисячів рублів. Той золотничий маґазин міститься в готелі „Імперіяль“ при головній одеській улиці Дерибасівській. Проворний злодій знаючи, що над маґазином суть вільні комнати, зголосив ся до готелю як подорожний з річами і паспортом, виставленим на імя Грека Спіридіона Рафтопуло. Ему дали комнату і тоді він пробив діру в помості та спустив ся насамперед до склепу з пахощами, де отворив вертгаймівську касу, але найшов у ній лиш 6 рублів. Відтак вилонив кусень стіни до сусідного золотничого склепу Зільберберґа і там розгосподарив ся як у себе дома. Забрав все, що уважав за відповідне, вернув назад до своєї комнати, вийшов з неї спокійно і пронав як камінь у воді.

Пригода на залізничі. Дня 4. с. м. в ночі на стациі в Болшівцях особовий поїзд рушив був саме вже в напрямі до Станіслава, коли нагле по кількох підєкоках здержано его. Причина була така: В однім ваґоні III-ої класи сиділа недавно повінчана молода пара, Пилип Гольдберг з Черновець і его жена. Гольдберг спав. Чи він сам збудив ся, чи збудили его крики товаришів: „Станіславів!“ — не знати, досить, що збудившись він схопив ся, вибіг з ваґона і скочив так нещасливо, що дістав ся під колеса, де й погіб на місці. Тіло его було подерте на кусні. Жена Гольдберґа, не знавши, що стало ся з мужем, скочила й собі-ж за ним, але їй не стало ся нічого, може тому, що поїзд уже здержувано. На однім пасажирі пригода та зробила таке пригноблюче вражінє, що він приїхавши до Станіслава, зараз в ночі помер. Був то якийсь агент торговельний, Айзик Шраґер.

Викопали в Лукавиці коло Цурина дня 7. мая при копаню ями скриню, а в ній дволітню дитину, покраяну на кілька частий. Що має означати се страшне відкрите, може викаже судове слідство, що вже зістало заряджене.

Дрібні вісти. Товариство Просьвіта у Львові має тепер 420 своїх читалень. В однім місяці цвітні засновали ся 23 читальні Просьвіти. Коли в нас на Буковині такий рух буде? — Як скоро забуваємо ми тих людей, що працювали для нас, видко з того, що тепер львівські газети питають ся, може хто знає, де є могила письменника нашого Івана Вагилевича, котрий помер 10. мая 1866. р. Він був істориком, спас від заґлади архів міста Львова, а під кінець життя був занятий в бібліотеці ім. Оссолинських — тепер же ледви в 30 літ по его смерті люди вже не знають, де его могила.

Телеграми „Буковини“.

3 дня 10-го мая 1897 року.

Атени. Все населене опустило Вольо. Загально говорять, що зачали ся вже переговори для приверненя мира. Правительство просило держави, щоби приказали адміралам дозволити грецькій флоті забрати грецькі війська з Крети. За причину відкликания війск подають наґду потребу оборони Тесалії. Смоленський очікує при Туреуплах нової зачіпки. Грецькі війська стоять під Домокосом готові до бою. Значні турецькі сили военні надходять від Фарзалу.

— Ет, глузуй собі з кого иньшого, а не з мене!

Оба на хвилю замовкли.

— Чей ти не заґнівав ся на мене?

— спитав ся знов Дорош.

— То ні, але підозріня твої пусті!

— Коли пусті, то киньмо їх! Однак що ти властиво думаєш з собою починати?

— Жду!

— На що?

— На хвилю, котра мені скаже або женити ся або висьвячувати ся безженним. І за одним і за другим промавляє багато обставин, тому й рішити ся трудно. Так я і жду.

— А тимчасом?

— А тимчасом бавлю ся в патріота, працюю для народу — передразнював Славко сам себе. — Ні, знаєш, Петре, поважно кажу тобі: я вчу ся тепер в школі жити. Що тижня відкриваю в Залісію пречудні річи і вже відкрив їх стілько, що аж на-

лякав ся і почув ся безрадним супротив них.

Славко оповів Дорошеви свої заходи і розчарованя. Дорош слухав і, коли сьміяв ся, то все з оптимізму Славка. Той не тратив надії на успіх, а Дорош дуже не вірив своїм братам зпід сільської стріхи.

— Я — казав Славко — доси тільки орієнтував ся в селі, агітував, але тепер возьму ся добре до роботи, коби тільки я чимекорше уладив свої власні діла... А то ся непевність мучить мене...

Дорош дав ему раду таку: — Роздобудь для села сто тисяч, господаруй ними розумно, не давай їх, борони Боже, в руки хлоскі, тільки дай їм їсти, одягни їх і справ їм музики — а станеш заліським пророком. Хлоп то несвідомий, але найзавзятійший прихильник „жолудкових ідей.“

(Дальше буде.)

„РУСКА БЕСІДА“

в Чернівцях

має на складі отсі свої виданя:

„ІЛЮСТРОВАНА БІБЛІОТЕКА“

для молодіжи, міщан і селян з року 1886, 1887, 1888, 1890, 1891, 1892 і 1894 по 1 зр. за рочник, а всі 7 разом 6 зр.

„ЧУМА ГОРІЛЧАНА,“

сумна історія, для перестороги і науки. 80 сторін за 20 кр.

„Слова правди і науки“

з поезій Тараса Шевченка. Ціна 10 кр.

„25 повісток

для чемних діточок.“

32 сторін. Ціна 10 кр.

„ПРОСКУРКА“

Даруночок для руских діточок. Ю. Федьковича 10 кр.

На поштову пересилку треба додати по 5 кр. за річник „Бібліотеки,“ а по 2 кр. за кожду поодинокую книжочку.

Замовленя приймає й редакція „Буковини.“

Для панів учителів!

INSPECTIONSBERICHT,
Jahresausweis

і Шкільні повідомленя
(Schulnachrichten)

є на складі

в друкарні „Рускої Ради.“

Просимо о замовленя.

● Прекрасна повість Ольги Кобилянської „Царівна“ вийшла накладом „Буковини“ окремою книжкою, котра має 424 сторін, вісімки, і коштує лише 1 зр. 20 кр., з пересилкою рекомендуваною 1 зр. 30 кр., з рекомендованою 1 зр. 40 кр. Передмову до повісті написав Осип Маковей.

„Царівна“ так своїм змістом, артистичним обробленем, як і благородною тенденцією визначає ся дуже поміж нашими повійшими повістями.

Купити можна в редакції „Буковини“. Тут також можна дістати оповідане О. Я. Кониського „В день святаї волі“ за 10 кр., з пересилкою 12 кр. і оповідане Т. Галіна „Перші Зорі“ за 30 кр., з пересилкою 35 кр. Купуйте!

Пам'ятайте на Народний Дім
в Чернівцях!

ДРУКАРНЯ „РУСКОЇ РАДИ“ в Чернівцях.

Перша на Буковині

РУСКА ДРУКАРНЯ

в Народнім Домі

при улиці Петровича ч. 2.

приймає всякі роботи друкарські в мовах рускій, польській і німецькій.

ДОБІР БУКВ ВЕЛИКИЙ.

Роботи виконує ся скоро, солідно і дешево.

Русини! удавайте ся з роботами до своєї рускої друкарні!

Із Найвишого приказу

Его ціс. і кор. Апостольского Величества

устроює ц. к. дирекція льотерійних доходів

XXXI. Ц. К. ДЕРЖАВНУ ЛЬОТЕРІЮ,

з котрої чистої дохід присвятить ся

ЦИВІЛЬНИМ ЦІЛЯМ ДОБРОДІЙНИМ

сеї половини держави, між ними і 6000 зр. на

„РУСКИЙ ДІМ НАРОДНИЙ“

в Чернівцях.

Ся льотерія обнимає 7816 виграних в готівці,

поділених на

148 виграних головних із 3834 попередними і 3834 слідуючими

в загальній скількості

165.000 корон в золоті та 100.950 зр. ринських а. в.

Тягнене послідує невідклично 10. червня 1897 о 12. год. в пол.

Оден льос стоїть 2 зл. ринських а. в.

Льоси продає і адміністрація „Буковини.“

Льоси можна купити і в ц. к. льотерійних урядах, у всіх льотерійних колектурах, в продажах тютюну, в урядах податкових, поштових і телеграфічних, в конторах виміни, в урядах стаций желізничних і др.

В КОЖДІЙ РУСКІЙ ХАТІ і ШКОЛІ

повинна находити ся

Народописна карта

українсько-русского народу,

зладжена д-ром Гр. Величком, видана товариством „Просвіта“, а виконана в літографічнім закладі Андрія Андрейчина у Львові.

Книгарска ціна карти, наклеєної вже на полотні, виносить 3 зр. 50 кр., а для членів „Просвіти“ і передплатників „Зорі“ 2 зр. 50 кр., з рекомендованою пересилкою 3 зр.

Купити можна в „Просвіті“ у Львові, ринок ч. 10.

Наклад невеликий; купуйте чиме корше!

Розсадники винної лози парискої, котра скоро дозріває, і не потребує дуже доброї землі, по 10 кр. за штуку, можна дістати у п. Атаназія Руснака в Чернівцях, улица Пумпула число 4. — Зголошувати ся треба як найскорше, поки час.

Котвиця

Liniment. Capsici comp.

з антики Ріхтера в Празі, загально признаний знаменитий усмирюющий лік на втиране: по ціні 40 кр., 70 кр. і 1 зр.; можна купити у всіх аптеках. Просимо жадати сей загально улюблений лік просто під назвою Ріхтера Liniment з котвицею і приймати з осторожністю лише флажки зі знаним знаком охоронним „Котвиця“ бо лише ті правдиві.

Антика Ріхтера під золотим львом у Празі.

